

Sygn. akt III AUa 649/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SA Beata Michalska (spr.) SA Iwona Szybka

Protokolant: st.sekretarz sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 marca 2015 r. w Ł.

sprawy J. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt: V U 995/13,

- 1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje J. N. prawo do emerytury od 20 czerwca 2013 roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz J. N. kwotę 30,00 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.**

Sygn. akt III AUa 649/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. N. w dniu 8 lipca 2013r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. z 25 czerwca 2013 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury w niższym wieku w związku z pracą w szczególnych warunkach. Odwołujący się wniósł o przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że wnioskodawca na wymagane 15 lat udowodnił staż pracy w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 14 lat, 2 miesięcy i 17 dni.

Wyrokiem z 26 marca 2014 r., w sprawie V 995/13, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następującego stanu faktycznego:

J. N., ur. (...), posiada ponad 25-letni staż ubezpieczeniowy liczony na 1 stycznia 1999r. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi łącznie 14 lat, 2 miesiące i 17 dni. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia: od 24 kwietnia 1975 r. do 4

kwietnia 1982 r., od 23 kwietnia 1983 r. do 19 grudnia 1986 r., od 28 listopada 1989 r. do 30 maja 1992 r. oraz od 5 stycznia 1993 r. do 30 czerwca 1995 r. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Jak ustalił Sąd pierwszej instancji, w okresie od 1 września 1968 r. do 26 kwietnia 1973 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T.. W trakcie zatrudnienia w (...) w T. pracował na stanowisku tynkarza. (...) budowało bloki mieszkaniowe i budynki przemysłowe. Wnioskodawca tynkował agregatem elewacje zewnętrzne budynków przemysłowych i mieszkaniowych, a zimą tynkował klatki schodowe w środku. Pracę wykonywał od poziomu zero wznwyż.

Następnie od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w Jednostkach Wojskowych (...) i (...) w baterii radiotechnicznej – jako operator (...) (radiolokacyjnej stacji wstępnego poszukiwania). Przed skierowaniem do odbywania służby wojskowej wnioskodawca pracował w (...) w T.. Stosunek pracy łączący wnioskodawcę z ww. przedsiębiorstwem został rozwiązany z uwagi na powołanie do wojska. Po zakończeniu odbywania służby wojskowej wnioskodawca nie powrócił do pracy w (...) w T.. W dniu 24 kwietnia 1975 r. wnioskodawca rozpoczął pracę w Kopalni (...) w G., gdzie od 24 kwietnia 1975r. do 4 kwietnia 1982 r., wykonywał pracę w szczególnych warunkach przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz.25.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, od 9 kwietnia 1982 r. do 2 kwietnia 1983 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) (obecnie (...) S.A. Oddział (...) w K.) i wykonywał pracę na kontrakcie w Libii. W świadectwie pracy wskazano, że wnioskodawca pracował w ww. okresie na stanowisku murarza. W okresie od 20 grudnia 1986 r. do 20 czerwca 1988 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) i wykonywał pracę na kontrakcie w Libii. W świadectwie pracy wskazano, że wnioskodawca pracował w ww. okresie na stanowisku murarza-tynkarza.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za niezasadne. Przywołał art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniósł, że jednym z koniecznych warunków uzyskania emerytury na podstawie ww. przepisów jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach wymienionej pod jedną z pozycji wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia, przez co najmniej 15 lat. Spór między stronami sprowadzał się do tego, czy wnioskodawca ów warunek spełnił. Ubezpieczony podawał, że uwzględnieniu winien podlegać również okres od 23 czerwca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r., gdy był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. na stanowisku tynkarza, okres do 1982 r. do 1983 r. i od 1986 r. do 1988 r., gdy pracował na budowach eksportowych w Libii na stanowiskach murarza i tynkarza wykonującego prace na wysokości oraz okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 26 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. na stanowisku operatora (...). Sąd Okręgowy uznał, że nie ma podstaw do zaliczenia ww. okresów.

Wg ustaleń Sądu Okręgowego w latach 1973 – 1975 wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku tynkarza i tynkował agregatem elewacje zewnętrzne budynków przemysłowych i mieszkaniowych, a zimą tynkował klatki schodowe w środku. Pracy tej nie można kwalifikować pod pozycją 5 lub 6 działu V wykazu A (prace wykonywane na wysokości polegające na malowaniu konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych). W przypadku służby wojskowej wnioskodawca nie był pracownikiem, ale żołnierzem i wobec tego okres odbywania służby wojskowej nie mógł być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, a to stosownie do treści § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., zgodnie z którym rozporządzenie stosuje się jedynie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Wg Sądu Okręgowego nie można tu zastosować interpretacji, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zalicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Przed skierowaniem do wojska wnioskodawca był bowiem zatrudniony w (...) w T. i stosunek pracy łączący wnioskodawcę z ww. przedsiębiorstwem został rozwiązany z uwagi

na powołanie do wojska. Po zakończeniu odbywania służby wojskowej wnioskodawca nie powrócił do pracy w (...) w T.. Sąd Okręgowy nie uwzględnił też okresów zatrudnienia od 9 kwietnia 1982 r. do 2 kwietnia 1983 r. oraz od 20 grudnia 1986 r. do 20 czerwca 1988r. na budowach eksportowych w Libii, albowiem jak wynika z wystawionych wnioskodawcy świadectw pracy, pracował on wówczas na stanowiskach murarza i murarza-tynkacza, a stanowiska te nie są wymienione ani w wykazie A, ani wykazie B do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Ostatecznie Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co oznacza że nie nabył prawa dożądanego świadczenia.

Apelację od wyroku złożył ubezpieczony. Postawił zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, co do prowadziło do błędnych ustaleń Sądu polegających na przyjęciu, że wykonywana przez wnioskodawcę praca jako malarz konsytuacji na wysokości – tynkarz w latach 1970 – 1973 oraz 1982 – 1983 i 1986 – 1988 nie była pracą w szczególnych warunkach. Wskazał również na naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. naruszenie art. 184 i art. 32 w zw. z art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze polegające na niezaliczeniu wnioskodawcy lat pracy tj. od 23 czerwca 1970 r. do 26 kwietnia 1973 r. w (...) w T. na stanowisku tynkarza wykonującego prace na wysokościach oraz w latach 1982 – 1983 i 1986 – 1988 wykonującego pracę na budowach eksportowych w Libii na stanowisku murarza i tynkarza wykonującego pracę na wysokości jako pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy okresy te winny być uwzględnione, a tym samym wnioskodawca nabył prawo do emerytury. Wniósł o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i prowadzi do zmiany wyroku, aczkolwiek z innych przyczyn niż zarzuty apelującego .

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu Okręgowego odnośnie przebiegu okresów pracy wnioskodawcy , w tym podziela jego ocenę co do okresów pracy w szczególnych warunkach. Odmiennie jednak niż Sąd Okręgowy przyjmuje, że ustalone w sprawie fakty pozwalają ustalić, iż odwołujący nabył prawo do emerytury, a to przez to, że posiada on wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Tym samym zasadnym jest zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, choć w innym zakresie niż wskazany przez wnioskodawcę w apelacji. Jednakże, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07 OSNC 2008/6/55) Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego.

W tym przypadku Sąd Apelacyjny dostrzega owo naruszenie w niezaliczeniu do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach czasu odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej. Jak argumentował Sąd Okręgowy, okresu tego nie można potraktować jako zatrudnienia w szczególnych warunkach , bowiem ubezpieczony z pewnością nie był wówczas pracownikiem. Z tym niewątpliwie trzeba się zgodzić. Wskazał jednak, że nie jest to możliwe również na podstawie przepisów ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Niespornie odwołujący się przed powołaniem do wojska nie pracował w szczególnych warunkach i doszło do rozwiązania tego stosunku pracy „w wyniku powołania do wojska”. Sąd pierwszej instancji uzasadniając swoje stanowisko w tym zakresie, odwołał się do uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42). Wskazano w niej na możliwość uwzględnienia okresu służby wojskowej odbywanej pod rządami art. 108 ust. 1 cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. W okresie odbywania służby wojskowej przez wnioskodawcę zasadniczo gwarantował on (z dniem 1 stycznia 1975 r. doznał on nieznaczącej zmiany, de facto irrelevantnej z punktu widzenia omawianego zagadnienia) pracownikowi, po spełnieniu warunków w niej wskazanych (określonych w art. 106 ust. 1), wliczenie okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Prawo to precyzowało wydane na podstawie delegacji zawartej w tym artykule rozporządzenie Rady Ministrów z 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich

rodzin (Dz.U. z 1968r. , Nr 44, poz. 318 ze zm.). Jak wskazał Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale, pod rządami ww. przepisów żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Oznacza to, że w powyższych okolicznościach taki okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 u.e.r.f.u.s., ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Sąd Okręgowy przyjął, że możliwość zaliczenia okresu służby wojskowej jest uzależniona od tego, czy osoba zainteresowana w ściśle określonym terminie po zakończeniu tej służby podjęła zatrudnienie w tych samych warunkach w tym samym zakładzie pracy. Ponieważ w przypadku wnioskodawcy tak nie było, bowiem przed wojskiem rozwiązano stosunek pracy, a po służbie ubezpieczony zatrudnił się w innym zakładzie pracy, uniemożliwia to zaliczenie okresu wojska do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego fakt ów nie stanowi jednak przeszkody, aby w ustalonych w niniejszej sprawie niespornych okolicznościach uwzględnić wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej. W tym zakresie Sąd drugiej instancji podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2014 r. (sygn. akt I UK 442/13, www.sn.gov.pl). Sąd Najwyższy zajmował się problemem, czy z dobrodziejstwa zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych nie mogą skorzystać osoby, które przed powołaniem do tej służby nie były zatrudnione albo które po jej odbyciu podjęły zatrudnienie w innym zakładzie pracy. Badając tę kwestię, Sąd Najwyższy skupił się na interpretacji treści art. 108 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia również żołnierzom podejmującym zatrudnienie, którzy przed powołaniem do tej służby nie byli zatrudnieni albo po jej odbyciu podjęli zatrudnienie w innym zakładzie pracy lub w innej gałęzi pracy. Trzeba w tym miejscu zauważyć, że przepis ów w tym brzmieniu obowiązywał do 31 grudnia 1974 r., zaś odwołujący służył w wojsku od 26 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. Po 1 stycznia 1975 r. art. 108 ust. 2 przewidywał, że Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali w drodze rozporządzenia, w jakim zakresie czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia również pracownikom, którzy przed powołaniem do tej służby nie byli zatrudnieni albo którzy po jej odbyciu podjęli zatrudnienie w innym zakładzie pracy. Przy czym treść rozporządzenia Rady Ministrów z 20 marca 1975r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1975r., Nr 10, poz.61) uległa korzystnej dla wnioskodawcy zmianie w porównaniu z pierwotną treścią cyt. rozporządzenia wydanego na podstawie delegacji z art.108 ust.4 ustawy z 21 listopada 1967r. , w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974r. (tj. rozporządzenie Rady Ministrów z 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin , Dz. U. z 1968r., Nr44, poz.318) . Zgodnie z §7 ust. 1 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z 20 marca 1975r. – żołnierzowi, który z ważnych przyczyn nie podjął poprzedniego zatrudnienia albo przed powołaniem do służby nie był zatrudniony, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił do urzędu właściwego terenowego organu administracji państwowej wniosek o skierowanie do pracy i na podstawie tego skierowania podjął pracę albo podjął pracę w tym terminie bez skierowania tego urzędu. W myśl §7 ust.2 - żołnierzowi, który z ważnych przyczyn nie podjął poprzedniego zatrudnienia, wlicza się do okresu zatrudnienia w nowym zakładzie pracy, w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1, także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej, jeżeli spełnił warunek określony w ust. 1. Natomiast zgodnie z brzmieniem § 5 ust. 1 , żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie Rady Ministrów z 20 marca 1975r. weszło w życie z dniem ogłoszenia , tj. 4 kwietnia 1975r. Ma zatem zastosowanie do wnioskodawcy, który zakończył służbę wojskową z dniem 9 kwietnia 1975r. i podjął zatrudnienie w Kopalni (...) w szczególnych warunkach przed upływem 30 dni.

W rezultacie rozważania Sądu Najwyższego dotyczące samego zagadnienia i wykładni przepisu należy uznać za relewantne także i po zmianie jego treści, o czym przekonuje analiza całego art. 108 w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 1975 r., jak i po tej dacie, zwłaszcza w świetle jego ust. 4 przewidującego delegację ustawową do wydania rozporządzenia wykonawczego i treści samego rozporządzenia (jego § 5 ust. 1 w zw z § 7) w brzmieniu obowiązującym od 4 kwietnia 1975r. Wychodząc od sformułowań art. 108 ust. 2 cyt. ustawy z 21 listopada 1967 r. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że również i takiemu żołnierzowi, który przed powołaniem do służby wojskowej nie był zatrudniony, ale po zwolnieniu ze służby wojskowej w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie i pracował w szczególnych warunkach, okres owej służby winien być zaliczony do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w wieku wcześniejszym. Sąd Najwyższy argumentował, że zarówno w przypadku żołnierzy, o których mowa w art. 108 ust. 1, jak i tych z ust. 2, wykonują oni pracę w szczególnych warunkach, krótko po zakończeniu służby. Służba ta jest tak samo obciążająca, niezależnie od tego, czy wcześniej taka osoba była zatrudniona w warunkach szczególnych czy też nie. Sąd Najwyższy w pkt 5 uzasadnienia powołuje m.in. cytowany wyżej § 7 w zw z § 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym od 4 kwietnia 1975r.). Zdaniem Sądu Najwyższego, wykładnia zmierzająca do przyjęcia, że ubezpieczony nie mógłby skorzystać z prawa do emerytury jedynie z tego powodu, że nie był zatrudniony przed służbą wojskową, choć odbył służbę i po jej zakończeniu pracował w szczególnych warunkach, nie jest właściwa.

Podsumowując rozważania Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny podzielił, czas zasadniczej służby wojskowej może być zaliczony do okresu pracy wymaganego do nabycia emerytury w wieku niższym także wówczas, gdy żołnierz przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej nie był zatrudniony, ale po jej zakończeniu w ciągu 30 dni podjął zatrudnienie i pracował w szczególnych warunkach pracy.

Przekładając powyższe rozważania na stan sprawy należy przypomnieć, że wnioskodawca odbywał służbę wojskową od 27 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. Wcześniej pracował w (...) w T., a stosunek pracy ustał 26 kwietnia 1973 r. w wyniku powołania do wojska. Z dniem 24 kwietnia 1975 r., a więc przed upływem 30 dni, odwołujący rozpoczął pracę w Kopalni (...) w Grudzień L., gdzie pracował w warunkach szczególnych. Tym samym wypełnił on warunki uzasadniające zaliczenie okresu służby wojskowej w wymiarze niecałych 2 lat (1 rok, 11 miesięcy i 14 dni).

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U.2013.1440 z zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (25 lat dla mężczyzn). Artykuł 32 ustawy emerytalnej stanowi, że owa wcześniejsza emerytura przysługuje pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dla celów ustalenia uprawnień, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisem dotychczasowym, o którym wspomina art. 184 jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jego § 4 stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym było, że ubezpieczony ma odpowiednio długi staż pracy (28 lat, 2 miesiące i 17 dni). Nie było także przedmiotem sporu i to, że jego staż pracy w szczególnych warunkach, ustalony w zaskarżonej decyzji, wynosi 14 lat, 2 miesiące i 17 dni. Tym samym, wraz z czasem służby wojskowej, który w myśl wyżej zaprezentowanych wywodów, również winien być zaliczony, ów okres pracy w szczególnych warunkach wyniósł łącznie ponad 15 lat, co oznacza spełnienie ostatniej koniecznej przesłanki na 1 stycznia 1999 r., jak wymaga tego art. 184 ustawy emerytalnej. Wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny 60 lat i nie był członkiem OFE. Stwierdzić zatem trzeba, że J. N. zrealizował

wszelkie warunki do nabycia prawa do żadanego świadczenia i nastąpiło to z dniem 20 czerwca 2013 r. (ukończenie 60 roku życia). Od tej daty też emerytura mu przysługuje, zgodnie z treścią art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 2 k.p.c., mając na względzie art. 109 § 1 zd. 2 k.p.c.